مناسک مختصر

عمره مفرده



محمد حسین فلاح زاده

بسم الله الرحمن الرحیم

مناسک مختصر عمره مفرده

نویسنده:

محمدحسین فلاح زاده

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

مناسک مختصر عمره مفرده

مشخصات کتاب

سرشناسه : فلاح‌زاده، محمدحسین، ۱۳۳۹ - ، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور : مناسک مختصر عمره مفرده/ گردآورنده محمدحسین فلاح‌زاده

مشخصات نشر : تهران: مشعر، ۱۳۸۰.

مشخصات ظاهری : ۹۶ ص؛ ۸ ۱۱/۵Xس‌م

شابک : ۹۶۴-۶۲۹۳-۷۹-۴۲۰۰۰ریال

یادداشت : کتابنامه به‌صورت زیرنویس

موضوع : حج عمره

رده بندی کنگره : BP۱۸۸/۹۲/ف۸م۸۲ ۱۳۸۰

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۵۷

شماره کتابشناسی ملی : م۷۹-۱۳۴۰۸

ص:۱

مقدّمه

ص:۲

ص:۳

همه ساله هزاران تن از مسلمانان، از اطراف و اکناف جهان برای زیارت خانه خدا و انجام عمره و حج، راهی سرزمین حجاز می‌شوند. بدیهی است مهمترین وظیفه آنان فراگیری احکام و مناسک عمره و حج است و هر یک باید به فراخور فهم و فرصت خود، آن را بیاموزند.

یکی از شیوه‌های مناسب برای یادگیری

ص:۴

مناسک، مطالعه کتاب‌هایی است که در این زمینه نوشته شده است.

از آنجا که همراه داشتن کتاب‌های پرحجم و حفظ همه مطالب آن برای زائر میسّر نیست، بر آن شدیم فشرده‌ای از مطالب مورد نیاز زائران را در مجموعه‌ای مختصر گردآوریم تـا بـا همراه داشـتن آن، در تمام مراحل و اماکن بتواننـد اعمال و آداب عمره را به جای آورند.

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّکَ أَنْتَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ

تابستان ۱۳۷۹ محمّد حسین فلاح زاده

ص:۵

اعمال عُمره مفرده

اشاره

کسانی که به قصد انجام عمره مفرده به مکه می‌روند باید این اعمال را بجا آورند:

* احرام

* طواف

* نماز طواف

* سعی

* تقصیر

* طواف نساء

* نماز طواف نساء.

ص:۶

احرام

مکان احرام

زائرانی که پیش از اعمال عمره، برای زیارت قبر پیامبرصلی الله علیه و آله و ائمه بقیع علیهم السلام به مدینه می‌روند، آنگاه که روانه مکّه می‌شوند، باید در «مسجد شجره» که نزدیک مدینه و بر سر راه مدینه- مکّه واقع است، مُحرم شوند و برای انجام بقیه اعمال به سوی مکه حرکت کنند.

آنان که از جدّه به مکّه می‌روند باید به «جُحفه» بروند و در آنجا محرم شوند.

کسانی که در مکّه و اطراف آن هستند

ص:۷

می‌توانند برای احرام به میقات بروند؛ مانند مسجد شجره یا جحفه و یا در خارج منطقه حرم؛ مانند «تَنْعِیم» «(۱)» احرام بپوشند.

چگونگی احرام

مردان باید تمام لباس‌های دوخته- حتی لباسهای زیر و کوچک- را از تن درآورند و بدن خود را با دو تکّه لباس ندوخته بپوشانند؛ یعنی یکی را مانند لُنگ بر کمر می‌بندند و دیگری را

۱- تنعیم در شمال مکّه است که هم اکنون به سبب توسعه شهر، جزو مکّه می‌باشد

ص:۸

بر شانه می‌اندازند و سپس با نیّت احرام عمره مفرده چنین می گویند:

«لَبَّیْکَ، اللَّهُمَّ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ لا شَریکَ لَکَ لَبَّیْک، انَّ الحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَکَ وَالمُلْکَ، لا شَریکَ لَکَ لَبَّیْکَ». «(۱)»

بانوان می‌توانند در حال احرام، لباس دوخته به تن داشته باشند، پس بیرون آوردن

۱- - آیةاللَّه مکارم: احتیاط واجب آن است که جمله دوّم انَّ الحمدَ ... تا آخر رانیز بگویند، امّا لبیک پنجم را نگویند.

آیـة اللَّه زنجانی: صورت تلبیه واجب چنین است:« لبّیک، اللّهم لبّیک، لبّیک لا شـریک لک لبّیک، إنّ الحمد والنعمهٔ لک والملک، لا شریک لک»

ص:۹

لباسهای دوخته و پوشیدن دو تکه پارچه ندوخته بر آنان واجب نیست. بانوان نیز به قصد احرام عمره مفرده، لبیک‌ها را می گویند.

برخی از مستحبّات احرام:

۱- پیش از احرام بدن خود را پاکیزه کند و ناخن و شارب خود را بگیرد و در میقات غسلِ احرام «(۱)» کند.

۲- درصورت امکان، پس‌از نماز ظهر

۱- - آیهٔاللّه زنجانی، واجب است غسل احرام را انجام دهد و احرام پس از نماز باشد، خواه نماز واجب یا مستحب

ص:۱۰

مُحرم شود و اگر امکان نـدارد، پس از نماز واجب دیگر، و اگر آن هم ممکن نشد، پس از شـش «(۱)» یا دو رکعت نماز نافله- که به نیّت نماز احرام خوانده می‌شود- و در رکعت اوّل پس از حمد، سوره توحید، و در رکعت دوّم سوره جحد قُل یا أَیُّها الکافِرُون را بخواند.

البته شش رکعت فضیلت بیشتری دارد. پس از آن، حمد و ثنای الهی را بجا آورد وصلوات بفرستد.

۳- هنگام پوشیدن دو جامه احرام بگوید:

۱- - این‌نمازها، دو رکعتی خوانده می‌شود، با نیّت« نمازِ احرام»

ص:۱۱

«الْحَمْدُللَّهِ الَّذِی رَزَقَنی مَا اوارِی بِهِ عَوْرَتی و اؤَدّی فِیهِ فَرْضِی وَأعْبُدُ فِیهِ رَبِّی و أنْتَهِی فِیهِ إلی ما أمَرَنی، الْحَمْدُللَّهِ الَّذِی قَصَدْتُهُ فَبَلَّغَنِی وَأَرَدْتُهُ فَأَعانَنِی وَقَبِلَنِی وَ لَمْ یَقْطَعْ بِی وَ وَجْهَهُ أرَدْتُ فَسَلَّمَنی فَهُوَ حِصْنِی وَ کَهْفِی وَ حِرْزِی وَ ظَهْرِی وَ مَلاذِی وَ رَجائی وَ مَنْجایَ وَ ذُخْرِی وَعُدَّتِی فی شِدَّتِی وَ رَخائِی».

۴- پس از گفتن مقدار واجب لبّیک‌ها، مستحب است بگوید:

«لَبَّیْکَ ذَا الْمَعارِجِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ داعِیاً الی دارِالسَّلامِ لَبَّیکَ، لَبَّیْکَ غَفَّارَ الذُّنُوبِ

ص:۱۲

لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ أهْلَ التَّلْبِیَةِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ ذَا الجَلالِ وَالْإکْرام لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ تُبْدِیُٔ وَالْمَعادُ إلَیْکَ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ تَسْتَغْنی و یُفْتَقَرُ إلَیْکَ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ مَرْهُوباً وَ مَرْغُوباً الَیْکَ، لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ إلهَ الْحَقِّ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ ذَا النَّعْماءِ وَالْفَضْلِ الْحَسَنِ الْجَمِیلِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ کَشَّافَ الْکُرَبِ الْعِظامِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ عَبْدُکَ وَابْنُ عَبْدَیْکَ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ یا کَرِیمُ لَبَّیْکَ».

قطع لبّیک

کسی که از میقات برای عمره مفرده محرم شود، وقتی وارد منطقه حرم گردید، نباید لبّیک

ص:۱۳

بگوید و کسی از داخل مکّه به بیرون حرم رفته و از آنجا محرم شود، وقتی که کعبه را دید، نباید لبیک بگوید.

ص:۱۴

مُحرَّمات احرام

اشاره

انسـان، پس از «پوشـیدن لبـاسِ احرام» و «نیّت» و «گفتن لبّیک» مُحْرِم می‌شود و در مـدت احرام، بایـد از کارهایی که بر محرم حرام است بپرهیزد، مجموع کارهای حرام بر مُحرم ۲۴ عمـل است که چهـار مورد آن، تنها بر مردان حرام است و دو مورد آن بر بانوان و بقیه آنها، هم بر مردان و هم بر زنان مُحرم حرام است.

محرّمات مشترک میان زن و مرد:

۱- شکار حیواناتصحرایی.

ص:۱۵

۲- آمیزش و انجام هرگونه عمل شهوانی دیگر.

۳- عقد کردن؛ خواندن عقد ازدواج یا شاهد بودن بر عقد.

۴- استمنا؛ یعنی کاری کند که از خودش منی بیرون آید.

۵- استعمال عطریات، مانندِ عطر زدن به بدن یا لباس یا بوییدن آن.

۶- سرمه کشیدن.

۷- نگاه کردن در آینه.

۸- فسوق (دروغ گفتن، فحش‌دادن و فخر فروشی).

ص:۱۶

۹- جِدال؛ یعنی گفتنِ «لا واللّه»، یا «بلی واللّه».

۱۰- کشتن جانورانی که در بدن ساکن می‌شوند؛ مانند شپش.

۱۱- انگشتر به دست کردن برای زینت و حنا بستن.

۱۲- روغن مالیدن به بدن، هر چند بوی خوش نداشته باشد.

۱۴- بیرون آوردن خون از بدن.

۱۵- ناخن گرفتن.

۱۶- کندن دندان یا کشیدن آن؛ هر چند خون نیاید.

ص:۱۷

۱۷- کندن یا قطع کردن درخت یا گیاهی که در محدوده حرم «(۱)» روییده باشد.

۱۸- سلاح به همراه داشتن.

آنچه فقط بر مردان حرام است:

۱- پوشیدن جامه دوخته.

۲- پوشیدن چیزی که تمام روی پا را بگیرد؛ مثل کفش یا جوراب.

۳- پوشاندن سر.

۱- - شهر مکه و اطراف آن، تا حدود معیّنی که مشخص شده است،« حرم» نام دارد و دارای احکام ویژه‌ای است

ص:۱۸

۴- سایه قرار دادن بالای سر، در حال پیمودن مسافت میان دو منزل؛ مثلًا از مسجد شجره تا مکّه.

آنچه فقط بر زنان مُحْرِم حرام است:

۱- پوشیدن زیور برای زینت.

بیرون آوردن زیورهایی که از قبل، به طور متعارف در بدن داشته، لازم نیست.

۲- پوشاندنصورت با روبند و امثال آن.

برخی از محرّمات احرام، در غیر حال احرام نیز حرام است ولی در حال احرام گناهی است بزرگتر و گاهی کفّاره دارد و برخی از آنها به طور معمول اتّفاق نمی‌افتد.

ص:۱۹

طواف

اشاره

کسی که برای انجام عمره مفرده محرم شده، باید به نیّت طواف، هفت مرتبه به دور خانه کعبه، که در مسجدالحرام است، بگردد.

احکام طواف

۱- طواف را باید از مقابل گوشه‌ای از کعبه که حَجَر الأسوَد «(۱)» در آن است، آغاز کند و در

۱- - حجرالأسود یا سنگ سیاه به شکل بیضی است و در گوشه شرقی دیوار کعبه، با ارتفاع ۱/ ۵ متر از سطح زمین مسجدالحرام نصب شده است

ص:۲۰

همان جا به پایان ببرد. «(۱)» ۲- خانه کعبه، در حال طواف، باید در سمت چپ طواف کننده باشد، بنابراین اگر در حال حرکت، رو به کعبه باشد، یا به پشت راه برود،صحیح نیست.

۳- طواف کننده باید به دور

۱- – هم‌اکنون از مقابل حجرالأسود تا آخر صحن مسجدالحرام، خط سیاهی کشیده شده که افراد می‌توانند هنگام رسیدن به همان خط، طواف را آغاز و به همانجا ختم کنند

ص:۲۱

حِجر اسماعیل «(۱)» هم بگردد؛ یعنی به هنگام طواف داخل حِجْر نرود.

۴- طواف کننده باید با طهارت طواف کند؛ یعنی با وضو باشد و غسلی بر عهده او نباشد و نیز بدن و لباس وی پاک باشد، همانگونه که نماز می‌خواند.

۱- - حجر اسماعیل، فضایی است میان کعبه و دیواری نیم‌دایره به عرض حدود ۱۰ متر که از زاویه شمالی تا زاویه غربی کعبه امتداد دارد. هرگاه باران بر بام کعبه ببارد از ناودان رحمت در این فضا می‌ریزد. اینجا مدفن حضرت اسماعیل علیه السلام و مادرش هاجر و پیامبران بسیار دیگر است

ص:۲۲

برخی از مستحبات طواف:

در حال طواف مستحب است بگوید:

«أَللَّهُمَّ انّی أسْألُکَ بِاسْمِکَ الَّذی یُمْشی بِهِ عَلی طَلَلِ الماءِ کَما یُمْشی بِهِ عَلی جُدَدِ الْأَرْضِ وَأسْألُکَ بِاسْمِکَ الّذِی یَهْتَزُّ لَهُ عَرْشُکَ وَأسْألُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی تَهْتَزُّ لَهُ اقْدامُ مَلائِکَتِکَ وَأسْألُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی دَعاکَ بِهِ مُوْسی مِنْ جانِبِ الطُّورِ فاسْتَجَبْتَ لَهُ وألْقَیْتَ عَلَیْهِ مَحَبَّةً مِنْکَ وَ أسْألُکَ بِاسْمِکَ الذَّی غَفَرْتَ بِهِ لِمُحَمَّدٍصلی الله علیه و آله ماتَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ ما تَأَخَّرَ وأتْمَمْتَ عَلَیْهِ نِعْمَتَکَ».

ص:۲۳

سپس حاجت خود را بطلبد.

و نیز مستحب است در حال طواف بگوید:

«أَللَّهُمَّ إِنِّی إِلَیْکَ فَقِیرٌ و إِنِّی خائِفٌ مُسْتَجِیرٌ، فَلا تُغَیِّرْ جِسْمِی ولاتُبَدِّلْ اسْمِی».

وصلوات بر محمدصلی الله علیه و آله وآل محمد علیهم السلام بفرستد، به خصوص وقتی به درِ خانه کعبه می‌رسد، آنگاه این دعا را بخواند:

«سائِلُکَ فَقِیرُکَ مِسْکِینُکَ بِبابِکَ، فَتَصَدَّقْ عَلَیْهِ بِالْجَنَّهِ، أَللَّهُمَّ الْبَیْتُ بَیْتُکَ وَالْحَرَمُ حَرَمُکَ وَالْعَبْدُ عَبْدُکَ وَ هذا مَقامُ الْعائِذِ بِکَ الْمُسْتَجِیرِ بِکَ مِنَ النَّارِ فَأَعْتِقْنِی وَ وَالِدَیَّ وَأَهْلِی وَ وُلْدی وَإِخْوانِیَ

ص:۲۴

الْمُؤمِنِینَ مِنَ النَّارِ یا جَوادُ یا کَرِیمُ».

و وقتی که به حجر اسماعیل رسید رو به ناودان قرار گرفته، سر را بلند کند و بگوید:

«أَللّهُمَّ أدْخِلْنِی الْجَنَّةَ و أجِرْنِی مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِکَ وَ عافِنِی مِنَ السُّقْمِ وَأوْسِعْ عَلَیَّ مِنَ الرِّزْقِ الْحَلالِ وَادْرَأْ عَنِّی شَرَّ فَسَقَةِ الْجِنِّ وَالْإنْسِ وَ شَرَّ فَسَقَةِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ».

و چون از حِجْر اسماعیل گذشت و به پشت کعبه رسید بگوید:

«یاذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، یاذَا الْجُوْدِ وَالْکَرَمِ، إنَّ عَمَلِی ضَعِیفٌ، فَضاعِفْهُ لِی، وَتَقَبَّلْهُ مِنِّی، إنَّکَ أنْتَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ».

ص:۲۵

چون به رکن یمانی رسید دست به دعا بردارد و بگوید:

«یااللَّهُ یاوَلِیَّ الْعافِیَةِ و خَالِقَ الْعافِیَةِ ورَازِقَ الْعافِیَةِ وَالْمُنْعِمُ بِالْعافِیَةِ وَالْمَنّانُ بِالْعافِیَةِ والمُتَفَضِّلُ بِالْعافِیَةِ عَلَیَّ وَ عَلی جَمِیعِ خَلْقِکَ یارَحْمنَ الدُّنْیا وَالآخِرَةِ وَ رَحِیمَهُماصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَارْزُقْنا الْعافِیَةَ وَتَمامَ الْعافِیَةِ وَ شُکْرَ الْعافِیَةِ فِی الدُّنْیا وَالآخِرَةِ یا أرْحَمَ الرَّاحِمینَ».

پس سر را به جانب کعبه بلند کند و بگوید:

«الْحَمْدُ للَّهِ الَّذِی شَرَّفَکِ وَ عَظَّمَکِ وَالْحَمْدُ للَّهِ الَّذی بَعَثَ مُحَمَّداً نَبِیّاً وَ جَعَلَ

ص:۲۶

عَلیّاً اماماً، أللَّهُمَّ اهْدِ لَهُ خِیارَ خَلْقِکَ وَ جَنِّبْهُ شِرارَ خَلْقِکَ».

و چون میان رکن یمانی و حجرالأسود رسید بگوید:

«رَبَّنا آتِنا فِی الْدُّنیا حَسَنَةً وَ فِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا عَذابَ النَّارِ».

ص:۲۷

نماز طواف

۱- کسی که عمره بجامی‌آورد، باید پس از انجام طواف، دو رکعت نماز، به نیّت نماز طواف بخواند.

۲- نماز طواف باید در مسجدالحرام و نزد مقام ابراهیم «(۱)» خوانده شود و احتیاط واجب

۱- - مقام ابراهیم سنگی است که حضرت ابراهیم علیه السلام هنگام بنای کعبه، یا دعوت مردم به زیارت این خانه، روی آن ایستاد و جای پای ایشان بر آن نقش بست و اکنون در یک محفظه بلورین، در یک ضریح کوچک، در مسجدالحرام، با فاصله حدود ۱۳ متر از کعبه نگهداری می‌شود

ص:۲۸

آن است که پشت مقام بجا آورد، به طوری که مقام ابراهیم میان او و خانه کعبه واقع شود. و بهتر است هر چه می‌تواند نزدیکتر بایستد (البته نه به طوری که مزاحم دیگران شود) و اگر به واسطه زیادیِ جمعیت، نمی‌تواند پشت مقام نماز بخواند، در یکی از دو طرف آن، نزدیک مقام بجا آورد.

مستحب است پس از نماز طواف، حمد و ثنای الهی را به جا آورده،صلوات بر محمد و

ص:۲۹

آل‌محمد علیهم السلام بفرستد و از خداوند عالم طلب قبول نماید و بگوید:

«اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّی وَلاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّی، الْحَمْدُ للَّهِ بِمَحامِدِهِ کُلِّها عَلی نَعْمآئِهِ کُلِّها حَتّی یَنْتَهِیَ الْحَمْدُ إلی ما یُحِبُّ وَیَرْضی، أَللّهُمَّصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ والِ مُحمَّدٍ وَ تَقَبَّلْ مِنِّی وَطَهِّرْ قَلْبِی وَزَکِّ عَمَلِی».

ص:۳۰

سعی میان صفا و مروه

پس از انجام نماز طواف، باید هفت مرتبه فاصله میان دو کوه کوچکصفا و مَروه را، که امروزه بهصورت سالنی ساخته شده و کنار مسجدالحرام قرار دارد، پیمود.

۱- سعی، باید ازصفا آغاز وبه مروه ختم شود.

۲- پیمودن فاصلهصفا تا مروه یک‌مرتبه و برگشتن از مروه‌به‌صفا مرتبه دوم به حساب می‌آید. بنابراین، هفت شَوطِ سعی، در مروه به پایان می‌رسد.

ص:۳۱

۳- به هنگـام سـعی، نشسـتن و استراحت کردن و رفع خسـتگی بالای کوه صـفا و مروه و میان آن دو، جایز است و پس از استراحت باید از همانجا که سعی را قطع کرده، ادامه دهد.

۴- لازم نیست سعی میانصفا و مروه، با وضو و طهارت انجام شود، گرچه احتیاط مستحب است.

۵- سعی در طبقه دوّم اشکال دارد، چون بالاتر از کوه است.

مستحبات سعی:

مستحب است زائر پس از نماز طواف و پیش از سعی، مقداری از آب زمزم بیاشامد و بر

ص:۳۲

سر و پشت و شکم خود بریزد و بگوید:

«أَللَّهُمَ‌اجْعَلْهُ عِلْماً نافِعاً وَ رِزْقاً واسِعاً وَ شِفاءً مِنْ کُلِّ داءٍ و سُقْمٍ».

سپس با آرامی دل و بدن، بالایصفا برود و به خانه کعبه نگاه کند و به رکنی که حجرالأسود در آن است رو کرده و حمد و ثنای الهی را بجا آورد و نعمتهای خداوند را بخاطر بیاورد، آنگاه این ذکرها را بگوید:

«اللَّهُ أَکْبَر» هفت مرتبه.

«الْحَمْدُ للَّهِ» هفت مرتبه.

«لا الهَ الّا اللَّه» هفت مرتبه.

«لا إلهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِیکَ لَه، لَهُ

ص:۳۳

الْمُلْکُ وَ لَهُ الْحَمْدُ، یُحْیِی وَیُمیتُ وَ هُوَ حَیٌّ لا یَمُوتُ، بِیَدِهِ الْخَیْرُ وَ هُوَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ» سه مرتبه.

پسصلوات بر محمد و آل محمد بفرستد.

سپس بگوید:

«الْحَمْدُ للَّهِ»صد مرتبه.

«سُبحانَ اللَّهِ»صد مرتبه.

و هنگام سعی مستحب است در قسمتی از فاصلهصفا و مروه که اکنون با خط و چراغ سبز رنگ مشخص شده «هَروَلَه» کند؛ یعنی مانند شتر تند برود و در وقت برگشتن نیز هروله در همان قسمت مستحب است و از برای زنها

ص:۳۴

هروله نیست.

آنگاه که ازصفا می‌آید وقتی به محل هروله رسید بگوید:

«بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، وَاللَّهُ أكْبَرُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَأهْلِ بَيْتِهِ، أللَّهُمَّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَ تَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ انَّک أنْتَ الْأعَزُّ الْأَجَلُّ الأكْرَم، وَاهْدِنِی لِلَّتِی هِیَ أقْوَمُ، أللَّهُمَّ إنَّ عَمَلِی ضَعِيفٌ، فَضاعِفْهُ لِی وَ تَقَبَّلْهُ مِنِّی، أللَّهُمَّ لَکَ سَعْیی، وَبِکَ حَوْلِی وَ قُوَّتِی تَقَبَّلْ مِنِّی عَمَلِی یا مَنْ يَقْبَلُ عَمَلَ الْمُتَّقِينَ».

و همین که از محل هَروَله گذشت بگوید:

«یاذَا الْمَنِّ وَالْفَضْلِ وَالْكَرَمِ وَالْنَّعْماءِ

ص:۳۵

والجُودِ، اغْفِرْ لِی ذُنُوبِی، إنَّهُ لایَغْفِرُ الذُّنُوبَ إلّا أنْتَ».

و هنگامی که به مروه رسید [چنانچه ممکن است] آنچه را که درصفا گفته شد بجا آورد و دعاهای آنجا را به ترتیبی که بیان شد بخواند.

و پس از آن بگوید:

«أَللّهُمَّ یا مَنْ أمَرَ بِالْعَفْو، یا مَنْ یُحِبُّ الْعَفْوَ، یا مَنْ یُعْطِی عَلَی الْعَفْوِ، یامَنْ یَعْفُو عَلَی الْعَفْوِ، یا رَبَّ الْعَفْوِ، الْعَفْوَ الْعَفْوَ الْعَفْوَ».

همچنین مستحب است کوشش کند خود را به گریه وادارد و در حال سعی دعا بسیار کند

ص:۳۶

و این دعا را بخواند:

«أللَّهُمَّ إنِّی أسْألُکَ حُسْنَ الْظَّنِّ بِکَ عَلی کُلِّ حالٍ وَصِدْقَ النِّیَّةِ فی التَّوَکُّلِ عَلَیْکَ».

ص:۳۷

تقصیر

۱- زائر پس از سعی باید تقصیر کند؛ یعنی قدری از ناخن یا موی سر یاصورت خود را بچیند. با این عمل، اعمال عمره به پایان می‌رسد.

۲- مردها می‌توانند به جای تقصیر، سر خود را بتراشند.

۳- بعد از آنکه شخصِ مُحرم تقصیر کرد یا سر تراشید هر چه به واسطه احرام بر او حرام شده بود حلال می‌شود، بجز زن بر مرد و مرد

ص:۳۸

بر زن که این، پس از طواف نساء و نمازِ آن حلال می گردد و می‌تواند لباس احرام را از تن بیرون آورد.

۳- تقصیر مکان معیّنی ندارد، گرچه اکنون متعارف این است که بعد از سعی، بالای کوه مروه تقصیر می کنند.

۴- کسی که خودش تقصیر نکرده نمی‌تواند موی شخص دیگری را بچیند.

ص:۳۹

طواف نساء و نماز آن

زائر بایـد پس از تقصـیر یـا تراشـیدن سـر، هفت دور به نیت طواف نسـاء دور کعبه بگردد و پس از آن، دو رکعت نمـاز، پشت مقام ابراهیم به نیّتِ نمازِ طوافِ نساء به جای آورد.

۱- طواف نسـاء و نمـاز آن، با طواف و نماز عمره تفاوتی نـدارد (بجز نیّت)، پس، این طواف نیز بایـد از حجرالأسود آغاز شود و به همانجا ختم گردد و هنگام طواف، شانه چپ به سمت کعبه باشد و شرایط دیگری که برای طواف

ص:۴۰

عمره گفته شد مراعات شود. «(۱)» ۲- طواف نسـاء و نماز آن اختصاص به مردان نـدارد، بلکه بر تمام کسانی که عمره مفرده به جا می‌آورند واجب است.

۳- پس از انجام طواف نساء و نماز آن، زن و مرد که به سبب احرام بر یکدیگر حرام شده بودند، حلال می‌شوند.

۴- پس از تقصـیر، لازم نیست بدون فاصـله و فوری طواف نساء را به جا آورد و تأخیر انداختن آن، حتی تا چند روز بعد هم اشکال ندارد ولی تا زمانی که مرد طواف نساء و نماز

۱- - مسائل طواف از صفحه ۱۹ به بعد گذشت

ص:۴۱

آن را انجام نداده، زن بر او حلال نیست و همچنین زن تا وقتی که طواف نساء و نماز آن را به جا نیاورده مرد بر او حلال نمی گردد.

برخی از مستحبّات مکه

۱- ذکر خدا زیاد گفتن و قرآن قرائت کردن.

۲- ختم قرآن.

۳- آشامیدن از آب زمزم و خواندن دعای آن.

۴- نگاه به کعبه.

ص:۴۲

۵- طواف خانه خدا که ثواب بسیار دارد و درصورت امکان و مزاحمت نداشتن برای کسانی که طواف واجب بجا می‌آورند در هر شبانه روز ده مرتبه طواف کند؛ در اول شب سه طواف، در آخر شب سه طواف، پس از اذانصبح دو طواف و بعد ازظهر دو طواف.

۶- و اگر ممکن است هنگام توقف در مکه، سیصد و شصت مرتبه طواف کند، اگر این مقدار نشد پنجاه و دو مرتبه و اگر آن هم ممکن نشد هر مقدار که بتواند.

ص:۴۳

طواف مُستحب

۱- طواف مستحب با طواف واجب تفاوتی ندارد و بجا آوردن نماز آن نیز مستحب است.

۲- نماز طواف مستحب لازم نیست نزد مقام ابراهیم خوانده شود، بلکه در هر جای مسجدالحرام جایز است، به خصوص در زمان ازدحام جمعیت، مناسب است مراعات حال دیگران را بنمایند.

طواف وِداع

۱- برای کسی که می‌خواهد از مکّه بیرون برود، مستحب است طواف وداع انجام دهد.

ص:۴۴

۲- طواف وداع نیز هفت شوط است و انجام نماز آن هم مستحب است.

۳- مستحب است که زائر از خداوند متعال، توفیق مراجعت طلب کند.

ص:۴۵

چند تذکّر

۱- زائران محترم اعمال و مناسک را به طور دقیق، با مطالعه و شرکت در جلسات روحانیون محترم کاروان‌ها فراگیرند و هیچ عملی از اعمال حج را بدون راهنمایی آنان بجا نیاورند، چه بسا خدای ناخواسته با سهل انگاری، اعمالشان باطل شود و نتوانند آن را تا آخر جبران کنند و ممکن است به احرام باقی بمانند و در برگشت موجب زحمت خود و نزدیکان شوند.

ص:۴۶

۲- هنگام برپایی نمازِ جماعت، حتماً در نمازهای جماعت شرکت کرده، با هیچ عذری از مسجد خارج نشوند و برای حفظ چهره زیبای اخوّت و جماعتِ اسلامی از تماشاچی و نظاره‌گر بودن جداً بپرهیزند، همچنین هنگام نماز، از جلو نمازگزاران عبور نکنند.

۳- به هنگام خواندنِ ادعیه و زیارات،صدا را بلند نکنند و با متانت و وقار و با حضور قلب، زیارت و دعا بخوانند.

۴- نمازهای واجب و یا مستحبّی خود را در مسجدالنبی بخوانند و به خاطر حفظ قداستِ تشیّع، از اقامه نماز در کنار قبرستان بقیع

ص:۴۷

خودداری کنند.

۵- خواهران گرامی بایـد در حرمین شـریفین و در پایگاه وحی و نزولِ قرآن حجاب اسـلامی را به طور کامل مراعات کنند و مراقب باشند که به زیارتِ فاطمه اطهر علیها السلام مشرّف شده‌اند و باید از آن حضرت الگو بگیرند و خدای ناکرده با رفتارِ خود موجبات نارضایتی پاره تن پیامبرصلی الله علیه و آله را فراهم نیاورند.

ص:۴۸

زیارت پیامبر خداصلی الله علیه و آله

أَشْهَدُ أنْ لا إلهَ إلّااللَّهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وأنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ ورَسُولُه، وأشْهَدُ أنَّکَ رَسُولُ اللَّهِ، وأنَّکَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبدِاللَّهِ، وأَشْهَدُ أنَّکَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسالاتِ ربِّکَ، وَنَصَحْتَ لِأُمَّتِکَ، وجاهَدْتَ فی سبیلِ اللَّهِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ حَتّی أتاکَ الْیَقینُ بالْحِکْمَهِ والْمَوْعِظَهِ الحَسَنَهِ، وأَدَّیْتَ الَّذی عَلَیْکَ مِنَ الْحَقِّ، وأنَّکَ قَدْ رَؤُفْتَ بِالْمُؤْمِنِینَ، وَغَلُظْتَ عَلَی الْکافِرِینَ، فبَلَّغَ اللَّهُ بِکَ أَفْضَلَ شَرَفِ مَحَلِ

ص:۴۹

الْمُكَرَّمين؛ الْحَمْدُ للَّهِ الَّذِی اسْتَنْقَذَنا بِکَ مِنَ الشِّرْكِ والضَّلالَةِ، أللَّهُمَّ فَاجْعَلْصَلاتَکَ وَصَلاةَ مَلائِكَتِکَ الْمُقرَّبينَ، وعِبادِکَ الصّالحينَ، وأنْبيائِکَ المُرْسَلينَ، وأهْلِ السَّماواتِ وَالأرَضينَ، ومَنْ سَبَّحَ لَکَ يا رَبَّ العالَمينَ مِنَ الأوَّلينَ والآخِرينَ على مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ ورَسولِکَ ونَبِيِّکَ ونَجيبِکَ وَحَبيبِکَ وخاصَّتِکَ وَصَفِيِّکَ وَصَفْوَتِکَ وَخِيَرَتِکَ مِنْ خَلْقِکَ؛ اللَّهُمَّ أعْطِهِ الدَّرَجَةَ الرَّفيعَةِ، وَآتِهِ الوَسيلَةَ مِنَ الجَنَّةِ، وابْعَثْهُ مقاماً مَحْمُوداً يَغْبِطُهُ بِهِ الأوَّلونَ والآخِرونَ؛ أللَّهُمَّ إنَّکَ قُلتَ:

وَلَوْ أنَّهُمْ إذْ ظَلَموا أنْفُسَهُم جاؤُوکَ

ص:۵۰

فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّاباً رحیماً

وإنّی أَتَیْتُکَ مُسْتَغْفِراً تائِباً مِنْ ذُنُوبی، وَإنّی أتوَجَّهُ بِکَ إلیَ اللّهِ عَزّوَجَلَّ رَبِّی ورَبِّکَ لِیَغْفِرَ لی ذُنُوبی. «(۱)»

زیارت حضرت فاطمه علیها السلام

السَّلامُ عَلَیْکِ یا مُمْتَحَنَهُ قَدِ اْمتَحَنَکِ الَّذی خَلَقَکِ قَبْلَ أنْ یَخْلُقَکِ فَوَجَدَکِ لِمَا امْتَحَنَکِصابِرَهً، وَنَحْنُ لَکِ أوْلیاءٌصابِرونَ

۱- – تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۶؛ کامل الزیارات، ص ۱۶، مفاتیح، ص ۶۲۹؛ ثواب الحجّ، ص ۱۶۴

ص:۵۱

وَمُصَدّقونَ لِكُلِّ ما أتانا بِهِ أبُوكِ صَلّى اللَّهُ عَلَيهِ وَآلِهِ وأتانا بِهِ وَصِيُّهُ، فَإنّا نَسْأَلُكِ إنْ كُنّا صَدَّقْناكِ إلّاالْحَقْتِنا بتَصْديقِنا لَهُما لِتُبَشِّرَ أنفُسَنا أَنّا قَد طَهُرْنا بِوِلايَتِكِ.

السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ نَبِيّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ خَليلِ اللَّهِ، السَّلامُ عليْكِ يا بِنْتَ أمينِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ خَيْرِ خلْقِ اللَّهِ، أُشْهِدُ اللَّهَ وَرَسولَهُ ومَلائِكَتَهُ أنّي راضٍ عَمَّنْ رضيتِ عَنْهُ، ساخِطٌ على مَنْ سَخِطْتِ عَلَيهِ، مُتَبرِّىءٌ مِمَّن تَبَرَّأتِ مِنهُ، مُوالٍ لِمَن والَيْتِ، مُعادٍ لِمَن عادَيْتِ، مُبْغِضٌ لِمَن ابْغَضْتِ، مُحبٌّ لِمَن

ص:۵۲

أحْبَبْتِ، وَكَفى باللَّه شَهيداً وَحَسيباً وَجازِياً وَمُثيباً.

پس از آن، بر پیامبرصلی الله علیه و آله و امامان علیهم السلامصلوات فرستاده شود. «(۱)»

زیارت ائمه بقیع علیهم السلام

السَّلامُ عَلَيْكُم أئِمَّةَ الهُدى، السَّلامُ عَلَيْكُم أهْلَ التَّقوى، السَّلامُ عَلَيْكُم أيُّها الحُجَجُ عَلى أهلِ الدُّنيا، السَّلامُ عَلَيْكُم أيُّها القُوّامُ فِی البَرِيَّةِ بِالقِسْطِ، السَّلامُ عَلَيْكُم أهلَ الصَّفْوَةِ،

۱- – المزار الكبير، ص ۱۹؛ مفاتیح الجنان، ص ۶۳۲

ص:۵۳

السَّلامُ عَلَیْکُم آلَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُم أهلَ النَّجوی، أشهَدُ أنَّکُم قَد بَلَّغتُم ونَصَحْتُمْ وصَبَرْتُمْ فی ذاتِ اللَّهِ، وَکُذِّبْتُمْ وَأُسِیءَ إلَیکُم فَغَفَرْتُمْ، وَأشْهَدُ أنَّکُمُ الأئِمَّهُ الرّاشِدونَ المُهْتَدُونَ، وَأنَّ طاعَتَکُمْ مَفْرُوضَهٌ، وأنَّ قَوْلَکُمُ الصِّدقُ، وأنَّکُمْ دَعَوْتُمْ فَلمْ تُجابُوا، وأمَرْتُمْ فَلَم تُطاعُوا، وأنَّکُم دَعائِمُ الدینِ، وَأرْکانُ الأرْضِ، لَمْ تَزالُوا بِعَینِ اللَّهِ یَنسَخُکُمْ مِنْ أصْلابِ کُلِّ مُطَهَّرٍ، ویَنقُلُکُمْ مِنْ أرْحامِ الْمُطَهَّرات، لَمْ تُدَنِّسْکُمُ الجّاهلیَّهُ الجَهلاءُ، وَلَمْ تَشْرَکْ فیکُمْ فِتَنُ الأهواءِ، طِبْتُمْ وَطابَ مَنْبَتُکُمْ مَنَّ بِکُمْ عَلَینا دَیّانُ الدّینِ، فَجَعَلَکُم

ص:۵۴

فی بُیُوتٍ أذِنَ اللَّهُ أنْ تُرفَعَ وَیُذکَرَ فیهَا اسْمُهُ وَجَعَلَصَلاتَنا عَلَیْکُم رَحمَةً لَنا وَکفّارةً لِذُنُوبِنا إذِ اْختارَکُمْ اللَّهُ لنا وَطَیَّبَ خَلْقَنا بِما مَنَّ عَلَینا مِنْ وِلایَتِکُم وَکُنّا عِنْدَهُ مُسَمّینَ بِعِلْمِکُم مُعْتَرفینَ بتَصدیقِنا إیّاکُمْ وَهذا مقامُ مَن أسْرَفَ وأخْطَأَ وَاسْتَکانَ وأَقَرَّ بِما جَنی، وَرَجی بِمَقامِهِ الخَلاصَ وَأنْ یَسْتَنقِذَهُ بِکُم مُستَنْقِذُ اْلهَلْکی منَ الرَدّی، فَکُونُوا لی شُفَعاءَ فَقَدْ وَفَدْتُ إلَیْکُم إذْ رَغِبَ عَنکُمْ أهلُ الدُّنْیا، وَاتَّخَذُوا آیاتِ اللَّهِ هُزُواً، واستَکْبَرُوا عَنْها.

یا مَنْ هُوَ قائِمٌ لا یَسْهُو، ودائِمٌ لا یَلْهُو، وَمُحِیطٌ بِکُلِّ شَیءٍ، لَکَ المَنُّ بِما وَفَّقْتَنی،

ص:۵۵

وَعَرَّفْتَنی بِما اقَمْتَنی علیهِ إذْصَدَّ عَنهُ عِبادُکَ وَجَهِلوا مَعرِفَتَهُ، واسْتَخفُّوا بِحَقِّهِ، وَمالوا إلی سِواهُ، وَکانَتِ المِنَّهُ مِنْکَ عَلَیَّ، مَعَ أقوام خَصَصْتَهُم بِما خَصَصْتَنی بِه، فَلَکَ الْحَمْدُ إذ کُنتُ عِندَکَ فی مقامی هذا مَذْکوراً مَکْتُوباً، فَلا تَحْرِمْنی ما رَجَوْتُ، وَلا تُخَیِّبْنی فیما دَعَوْتُ بِحُرْمَهِْ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرینَ وَصَلّی اللَّهُ علی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ. «(۱)»

پس از آن برای خود دعا کن و بعد برای هر امام دو رکعت نماز زیارت بخوان (جهت حفظ

۱- – مفاتیح الجنان، تهذیب الاحکام ج ۶ ص ۸۰، کامل الزیارات ص ۵۵

ص:۵۶

قداست ائمه بقیع، زائران عزیز نماز زیارت را در مسجد النبی بخوانند و از خواندن نماز در قبرستان بقیع بپرهیزید).

ص:۵۷

دعای اشواط طواف

دعای اشواط طواف

اشاره

دعاهـای طواف و محـل خوانـدن هر یک درص ۲۲ گـذشت ولی برای اینکه طواف کننـده در تعـداد دورهـای طواف شک نکنـد، می‌تواند دعاهای وارده را تقسیم کرده ودر هر دور طواف بخشی از آن را به قصد رجاء بخواند، واگر تکرار شد مانعی ندارد.

دعای دور اوّل:

«اللَّهُمَّ انِّی اسْئَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی یُمْشی بِه عَلی طَلَلِ الْماءِ، کَما یُمْشی بِه عَلی جُدَدِ

ص:۵۸

الْارْضِ، وَاسْئَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی یَهْتَزُّ لَهُ عَرْشُکَ، وَاسْئَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی تَهْتَزُّ لَهُ اقْدامُ مَلائِکَتِکَ، وَاسْئَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی دَعاکَ بِهِ مُوسی مِنْ جانِبِ الطُّورِ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ، وَالْقَیْتَ عَلَیْهِ مَحَبَّةً مِنْکَ، وَاسْئَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی غَفَرْتَ بِهِ لِمُحَمَّدٍصَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ ما تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَما تَأَخَّرَ، وَاتْمَمْتَ عَلَیْهِ نِعْمَتَکَ، انْ تَرزُقَنِی خَیْرَ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ ...»

وحاجات خود را می‌خواهی.

ص:۵۹

دعای دور دوم:

«اللَّهُمَّ انِّی الَیْکَ فَقِیرٌ، وَانّی خائِفٌ مُسْتَجِیرٌ، فَلا تُغَیِّرْ جِسْمِی وَلا تُبَدِّلِ اسْمِی.

(پس می گویی)

سائِلُکَ فَقِیرُکَ مِسْکِینُکَ ببابِکَ، فَتَصَدَّقْ عَلَیْهِ بِالْجَنَّهِْ، اللَّهُمَّ الْبَیْتُ بَیْتُکَ، وَالْحَرَمُ حَرَمُکَ، وَالْعَبْدُ عَبْدُکَ، وَهذا مَقامُ الْعائِذِ بِکَ الْمُسْتَجِیرِ بِکَ مِنَ النَّارِ، فَاعْتِقْنِی وَوالِدَیَّ وَاهْلِی وَوُلْدِی وَاخْوانِیَ الْمُؤْمِنِینَ مِنَ النَّارِ، یا جَوادُ یا کَرِیمُ».

ص:۶۰

دعای دور سوم:

«اللّهُمَّ ادْخِلْنِی الْجَنَّهَ، وَاجِرْنِی مِنَ النّارِ بِرَحْمَتِکَ، وَعافِنِی مِنَ السُّقْمِ، وَاوْسِعْ عَلَیَّ مِنَ الرِّزْقِ الْحَلالِ، وَادْرَءْ عَنِّی شَرَّ فَسَقَهِ الْجِنِّ وَالْانْسِ، وَشَرَّ فَسَقَهِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ، یا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، یا ذَا الْجُودِ وَالْکَرَمِ، انَّ عَمَلِی ضَعِیفٌ فَضاعِفْهُ لِی، وَتَقَبَّلْهُ مِنِّی، انَّکَ انْتَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ».

ص:۶۱

دعای دور چهارم:

«یـا اللّهُ یـا وَلِیَّ الْعافِیَ‌هِٔ، وَخالِقَ الْعافِیَ‌هِٔ، وَرازِقَ الْعافِیَ‌هِٔ، وَالْمُنْعِمُ بِالْعافِیَ‌هِٔ، وَالْمُتَفَضِّلُ بِالْعافِیَ‌هِٔ عَلَیَّ وَعَلی جَمِیعِ خَلْقِکَ، یا رَحْمنَ الـدُّنْیا وَالْاخِرَهِٔ وَرَحِیمَهُما،صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَارْزُقْنا الْعافِیَهَٔ، وَتَمامَ الْعافِیَهِٔ، وَشُکْرَ الْعافِیَهِٔ فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَهِٔ، یا ارْحَمَ الرَّاحِمِینَ».

ص:۶۲

دعای دور پنجم:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی شَرَّفَکِ وَعَظَّمَکِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی بَعَثَ مُحَمَّداً نَبِیّاً، وَجَعَلَ عَلِیّاً اماماً، اللَّهُمَّ اهْدِ لَهُ خِیارَ خَلْقِکَ، وَجَنِّبْهُ شِرارَ خَلْقِکَ، (

پس می گویی

) رَبَّنا آتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَفِی الْاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا عَذابَ النَّارِ».

ص:۶۳

دعای دور ششم:

«اللَّهُمَّ الْبَيْتُ بَيْتُكَ، وَالْعَبْدُ عَبْدُكَ، وَهذا مَقامُ الْعائِذِ بِكَ مِنَ النَّارِ، اللَّهُمَّ مِنْ قِبَلِكَ الرَّوْحُ وَالْفَرَجُ وَالْعافِيَةُ، اللَّهُمَّ انَّ عَمَلِی ضَعِيفٌ فَضاعِفْهُ لِی، وَاغْفِرْ لِی مَا اطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنِّی وَخَفِیَ عَلی خَلْقِكَ، اسْتَجيرُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ».

ص:۶۴

دعای دور هفتم:

«اللَّهُمَّ انَّ عِنْدِی افْواجاً مِنْ ذُنُوبٍ، وَافْواجاً مِنْ خَطایا، وَعِنْدَکَ افْواجٌ مِنْ رَحْمَةٍ، وَافْواجٌ مِنْ مَغْفِرَةٍ، یا مَنِ اسْتَجابَ لَابْغَضِ خَلْقِه اذْ قالَ انْظِرْنِی الی یَوْمِ یُبْعَثُونَ، اسْتَجِبْ لِی».

وحاجات خود را بخواه وبگو:

«اللَّهُمَّ قَنِّعْنِی بِما رَزَقْتَنِی، وَبارِکْ لِی فِیما آتَیْتَنِی».

ص:۶۵

دعای اشواطِ سعی

دعای اشواطِ سعی

دعای دور اول ازصفا به مروه

اللَّهُ اكْبَرُ كَبيراً، وَالْحَمْدُ للَّهِ كَثِيراً، وَسُبْحانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ الْكَرِيمِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا، وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا، لا الهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، انْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْاحْزابَ وَحْدَهُ، لا شَيْ‌ءَ قَبْلَهُ وَلا بَعْدَهُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لا يَمُوتُ وَلا يَفُوتُ أَبَداً، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَالَيْهِ الْمَصِيرُ، وَهُوَ

ص:۶۶

عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْوَتَجاوَزْ عَمّاتَعْلَمْ انَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ اللَّهُ الْاعَزُّ الْاکْرَمُ، رَبِّ نَجِّنا مِنَ النّارِ سالِمِینَ غانِمِینَ، فَرِحِینَ مُسْتَبْشِرِینَ مَعَ عِبادِکَ الصّالِحِینَ، مَعَالَّذِینَ انْعَماللَّهُ عَلَیْهِمْ مِنَ النَّبِیِّینَ وَالصِّدِّیقِینَ وَالشُّهَداءِ وَالصّالِحِینَ وَحَسُنَ اولئِکَ رَفِیقاً، ذلِکَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَکَفی باللَّهِ عَلِیماً، لا الهَ الّا اللَّهُ حَقّاً حَقّاً، لا الهَ الَّا اللَّهُ وَلا نَعْبُدُ الّا ایّاهُ، مُخْلِصِینَ لَهُ الدِّینُ وَلَوْ کَرِهَ الْکافِرُونَ.

نزدیک مروه این آیه خوانده می‌شود:

انَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ

ص:۶۷

حَجَّ الْبَیْتَ اوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ انْ یَطَّوَفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَانَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص:۶۸

دعای دور دوم از مروه به صفا

اللَّهُ اكْبَرُ اللَّهُ اكْبَرُ، اللَّهُ اكْبَرُ وَللَّهِ الْحَمْدُ، لا اله الَّا اللَّهُ الْواحِدُ الْاحَدُ، الْفَرْدُ الصَّمَدُ، الَّذِی لَمْ یَتَّخِذْصاحِبَةً وَلا وَلَداً، وَلَمْ یَکُنْ لَهُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَکَبِّرْهُ تَکْبِیراً، اللّهُمَّ انَّکَ قُلْتَ فِی کِتابِکَ الْمُنْزَلِ:

«ادْعُونِی اسْتَجِبْ لَکُمْ»، دَعَوْناکَ رَبَّنا فَاغْفِرْ لَنا کَما امَرْتَنا انَّکَ لا تُخْلِفُ الْمِیعادَ، رَبَّنا انَّنا سَمِعْنا مُنادِیاً یُنادِی لِلْإِیمانِ انْ آمِنُوا بِرَبِّکُمْ فَآمَنّا، رَبَّنا فَاغْفِرْ لَنا ذُنُوبَنا وَکَفِّرْ عَنَّا سَیِّئاتِنا

ص:۶۹

وَتَوَفَّنا مَعَ الْأَبْرارِ، رَبَّنا وَآتِنا ما وَعَدْتَنا عَلی رُسُلِکَ وَلا تُخْزِنا یَوْمَ الْقِیامَةِ انَّکَ لا تُخْلِفُ الْمِیعادَ، رَبَّنا عَلَیْکَ تَوَکَّلْنا وَالَیْکَ انَبْنا وَالَیْکَ الْمَصِیرُ، رَبَّنَا اغْفِرْ لَنا وَلِإِخْوانِنَا الَّذِینَ سَبَقُونا بِالْإِیمانِ، وَلا تَجْعَلْ فِی قُلُوبِنا غِلًّا لِلَّذِینَ آمَنُوا، رَبَّنا انَّکَ رَؤُفٌ رَحِیمٌ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمّا تَعْلَمُ، انَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ.

انَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ اوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ انْ یَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَانَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص:۷۰

دعای دور سوم ازصفا به مروه

اللَّهُ اکْبَرُ اللَّهُ اکْبَرُ، اللَّهُ اکْبَرُ وَللَّهِ الْحَمْدُ، رَبَّنا اتْمِمْ لَنا نُورَنا وَاغْفِرْ لَنا انَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ، اللّهُمَّ انِّی اسْئَلُکَ الْخَیْرَ کُلَّهُ عاجِلَهُ وَآجِلَهُ، وَاسْتَغْفِرُکَ لِذَنْبِی، وَاسْئَلُکَ رَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرّاحِمِینَ. رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، انَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ، رَبِّ زِدْنِی عِلْماً وَلا تُزِغْ قَلْبِی بَعْدَ اذْ هَدَیْتَنِی وَهَبْ لِی مِنْ لَدُنْکَ رَحْمَةً انَّکَ انْتَ الْوَهّابُ. اللّهُمَ

ص:۷۱

عـافِنِی فِی سَـمْعِی وَبَصَـرِی، لاـ الهَ الَّا انْتَ، سُـبْحانَکَ انِّی کُنْتُ مِنَ الظّـالِمِینَ، اللّهُمَّ انِّی اعُـوذُ بِـکَ مِنَ الْکُفْرِ وَالْفَقْرِ، اللّهُمَّ انِّی اعُـوذُ بِرِضـاکَ مِنْ سَـخَطِکَ وَبِمُعافاتِـکَ مِنْ عُقُوبَتِـکَ، وَاعُوذُ بِکَ مِنْکَ لا احْصِـی ثَناءً عَلَیْکَ، انْتَ کَما اثْنَیْتَ عَلی نَفْسِکَ، فَلَکَ الْحَمْدُ حَتّی تَرْضی.

انَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ او اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ انْ یَطَّوَفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَانَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص:۷۲

دعای دور چهارم

اللَّهُ اکْبَرُ اللَّهُ اکْبَرُ، اللَّهُ اکْبَرُ وَللَّهِ الْحَمْدُ، الّلهُمَّ انِّی اسْئَلُکَ مِنْ خَیْرِ ما تَعْلَمُ، وَاعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ ما تَعْلَمُ، وَاسْتَغْفِرُکَ مِنْ کُلِّ ما تَعْلَمُ، وَاعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ ما تَعْلَمُ، وَاسْتَغْفِرُکَ مِنْ کُلِّ ما تَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ عَلَّامُ الْغُیُوبِ، لا الهَ الَّا اللَّهُ الْمَلِکُ الْحَقُّ الْمُبِینُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ الصَّادِقُ الْوَعْدِ الْأَمِینُ، الّلهُمَّ انِّی اسْئَلُکَ کَما هَدَیْتَنِی لِلْإِسْلام انْ لا تُنْزِعَهُ مِنِّی حَتّی تَتَوَفَّانِی عَلَیْهِ وَانَا مُسْلِمٌ، الّلهُمَّ اجْعَلْ فِی

ص:۷۳

قَلْبِی نُوراً، وَفِی سَمْعِی نُوراً، وَفِی بَصَرِی نُوراً، اللّهُمَّ رَبِّ اشْرَحْ لِصَدْرِی وَیَسِّرْ لِی امْرِی، وَاعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ وَساوسِ الصَّدْرِ وَشَتاتِ الْأَمْرِ، وَفِتْنَهِٔ الْقَبْرِ، اللّهُمَ انِّی اعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ ما یَلِجُ فِی اللَّیْلِ وَمِنْ شَرِّ ما یَلِجُ فِی النَّهارِ، وَمِنْ شَرِّ ما تَهَبُ بِهِ الرِّیاحُ، یا ارْحَمَ الرَّاحِمِینَ، سُبْحانَکَ ما عَبَدْناکَ حَقَّ عِبادَتِکَ یا اللَّهُ، سُبْحانَکَ ما ذَکَرْناکَ حَقَّ ذِکْرِکَ یا اللَّهُ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، انَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ.

انَّ الصَّفا وَالْمَرْوَهَٔ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَ

ص:۷۴

الْبَيْتَ اوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَيْهِ انْ يَطَّوَفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْراً فَانَّ اللَّهَ شاكِرٌ عَلِيمٌ.

ص:۷۵

دعای دور پنجم

اللَّهُ اکْبَرُ اللَّهُ اکْبَرُ، اللَّهُ اکْبَرُ وَللَّهِ الْحَمْدُ، سُبْحانَکَ ما شَکَرْناکَ حَقَّ شُکْرِکَ یا اللَّهُ، سُبْحانَکَ ما اعْلی شَأْنَکَ یا اللَّهُ، الّلهُمَّ حَبِّبْ الَیْنَا الْإِیمانَ، وَزَیِّنْهُ فِی قُلُوبِنا، وَکَرِّهْ الَیْنَا الْکُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْیانَ، وَاجْعَلْنا مِنَ الرَّاشِدِینَ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، انَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ، الّلهُمَّ قِنِی عَذابَکَ یَوْمَ تَبْعَثُ عِبادَکَ، الّلهُمَّ اهْدِنِی بِالْهُدی، وَنَقِّنِی

ص:۷۶

بِالتَّقْوی، وَاغْفِرْ لِی فِی الْآخِرَةِ وَالْأُولی، اللّهُمَّ ابْسِطْ عَلَیْنا مِنْ بَرَکاتِکَ وَرَحْمَتِکَ وَفَضْلِکَ وَرِزْقِکَ، اللّهُمْ انِّی اسْئَلُکَ النَّعِیمَ الْمُقِیمَ الَّذِی یَحُولُ وَلا یَزُولُ ابَداً، اللّهُمَّ اجْعَلْ فِی قَلْبِی نُوراً، وَفِی سَمْعِی نُوراً، وَفِی بَصَرِی نُوراً، وَفِی لِسانِی نُوراً، وَعَنْ یَمِینِی نُوراً، وَمِنْ فَوْقِی نُوراً، وَاجْعَلْ فِی نَفْسِی نُوراً، وَعَظِّمْ لِی نُوراً.

رَبِّ اشْرَحْ لِیصَدْرِی وَیسِّرْ لِی امْرِی.

انَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ اوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ انْ یَطَّوَفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَانَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص:۷۷

دعای دور ششم

اللَّهُ اكْبَرُ اللَّهُ اكْبَرُ، اللَّهُ اكْبَرُ وَللَّهِ الْحَمْدُ، لا الهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ،صَدَقَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْاحْزابَ وَحْدَهُ، لا الهِ الَّا اللَّهُ وَلا نَعْبُدُ الَّا ايَّاهُ، مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكافِرُون، اللّهُمَّ انِّی اسْئَلُكَ الْهُدی وَالتُّقی وَالْعِفافَ وَالْغِنی، اللّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِی تَقُولُ وَخَيْراً مِمَّا تَقُولُ، اللّهُمَّ انِّی اسْئَلُكَ رِضاكَ وَالْجَنَّةَ، وَاعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارَ وَما يُقَرِّبُنِی الَيْها مِنْ قَوْلٍ وَفِعْلٍ اوْ عَمَلٍ، اللّهُمَّ بِنُورِكَ

ص:۷۸

اهْتَدَیْنا، وَبِفَضْلِکَ اسْتَغْنَیْنا، وَفِی کَنَفِکَ وَانْعامِکَ وَعَطائِکَ وَاحْسانِکَ اصْبَحْنا وَامْسَیْنا، انْتَ الْأَوَّلُ فَلا قَبْلَکَ شَیْءٌ، وَالْآخِرُ فَلا بَعْدَکَ شَیْءٌ، وَالظَّاهِرُ فَلا شَیْءَ فَوْقَکَ، وَالبْاطِنُ فَلا شَیْءَ دُونَکَ، نَعُوذُ بِکَ مِنَ الْفَلْسِ وَالْکَسَلِ وَعَذابِ الْقَبْرِ، وَفِتْنَهِٔ الْغِنی، وَنَسْئَلُکَ الْفَوْزَ بِالْجَنَّهِٔ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، انَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ.

انَّ الصَّفا وَالْمَرْوَهَٔ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ او اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ انْ یَطَّوَفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَانَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص:۷۹

دعای دور هفتم

اللَّهُ اکْبَرُ اللَّهُ اکْبَرُ، اللَّهُ اکْبَرُ کَبِیراً، وَالْحَمْدُ للَّهِ کَثِیراً، الّلهُمَّ حَبِّبْ الَیَّ الْإِیمانَ، وَزَیِّنْهُ فِی قَلْبِی، وَکَرِّهْ الَیَّ الْکُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْیانَ وَاجْعَلْنِی مِنَ الرَّاشِدِینَ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، انَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، انَّکَ انْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ، الّلهُمَّ اخْتِمْ بِالْخَیْراتِ آجالَنا، وَحَقِّقْ بِفَضْلِکَ آمالَنا وَسَهِّلْ لِبُلُوغِ رِضاکَ سُبُلَنا، وَحَسِّنْ فِی جَمِیعِ الْأَحْوالِ اعْمالَنا، یا مُنْقِذَ الْغَرْقی، یا مُنْجِیَ

ص: ۸۰

الْهَلْکی، یا شاهِدَ کُلِّ نَجْوی، یا مُنْتَهی کُلِّ شَکْوی، یا قَدِیمَ الْإِحْسانِ، یا دائِمَ الْمَعْرُوفِ، یا مَنْ لا غِنی بِشَیْ‌ءٍ عَنْهُ، وَلابُدَّ لِکُلِّ شَیْ‌ءٍ مِنْهُ، یا مَنْ رِزْقُ کُلِّ شَیْ‌ءٍ عَلَیْهِ، وَمَصِیرُ کُلِّ شَیْ‌ءٍ الَیْهِ، اللّهُمَّ انِّی عائِذٌ بِکَ مِنْ شَرِّ ما اعْطَیْتَنا، وَمِنْ شَرِّ ما مَنَعْتَنا، اللّهُمَّ تَوَفَّنا مُسْلِمِینَ، وَالْحِقْنا بِالصَّالِحِینَ، غَیْرَ خَزایا وَلا مَفْتُونِینَ، رَبِّ یَسِّرْ وَلا تُعَسِّرْ، رَبِّ اتْمِمْ بِالْخَیْرِ.

انَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ او اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ انْ یَطَّوَفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَانَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص:۸۱

فضیلت زیارت حضرت حمزه

فضیلت زیارت حضرت حمزه

فخر المحققّین در رساله فخریّه نوشته:

«مُستحب است زیارت حضرت حمزه علیه السّلام ودیگر شهدای احُد در منطقه احد».

از حضرت رسول اکرمصلی الله علیه و آله روایت است هر کس مرا زیارت کند وعمویم حمزه را زیارت ننماید، مرا جفا کرده است. شیخ مفید قُدّس سرّه فرموده که پیغمبر اکرمصلی الله علیه و آله به زیارت قبر حمزه امر میفرمود وبه زیارت ایشان وشهدا اهتمام داشت. حضرت فاطمه سلام اللّه علیها پس از رحلت رسول اکرمصلی الله علیه و آله

ص:۸۲

بر زیارت قبر آن بزرگوار مواظبت می‌نمود.

واز زمان حضرت رسولصلی الله علیه و آله سنّت شده مسلمانان به زیارت عموی گرامی آن حضرت بیایند، ودر حدیث است که حضرت فاطمه علیها السّلام، روزهای دوشنبه وپنجشنبه هر هفته به زیارت قبور شُهداء تشریف می‌آورد، ومیفرمود: در این جا رسول خداصلی الله علیه و آله بود، ودر این مکان مشرکین، وبه نقلی دیگر در آن جا نماز میگزارد ودعا میکرد. شهدای احُدرضوان اللَّه علیهم حدود هفتاد شهید می‌باشند که حضرت حمزه علیه السّلام وعبداللَّه بن جَحْش ومصعب بن عُمیر وعمارهٔ بن زیاد

ص:۸۳

وشمّاس بن عُثمان جزو آنان هستند، وچون به زیارت آن حضرت رفتی نزد قبرش میگویی:

السَّلامُ عَلَيْكَ يا عَمَّ رَسُولِ اللَّهِ،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَآلِهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا خَيْرَ الشُّهَداءِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا اسَدَ اللَّهِ وَاسَدَ رَسُولِهِ، اشْهَدُ انَّكَ قَدْ جاهَدْتَ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَجُدْتَ بِنَفْسِكَ، وَنَصَحْتَ لِرَسُولِ اللَّهِ، وَكُنْتَ فِيما عِنْدَ اللَّهِ سُبْحانَهُ راغِباً، بِابِى انْتَ وَامّى، اتَيْتُكَ مُتَقَرِّباً الَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِزِيارَتِكَ، وَمُتَقَرِّباً الى رَسُولِ اللَّهِصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِذلِكَ، راغِباً الَيْكَ فِى الشَّفاعَةِ،

ص:۸۴

ابْتَغِی بِزِیارَتِکَ خَلاصَ نَفْسِی مَتَعَوّذاً بِکَ مِنْ نارٍ اسْتَحَقَّها مِثْلِی بِما جَنَیْتُ عَلی نَفْسی، هارِباً مِنْ ذُنُوبِی الَّتِی احْتَطَبْتُها عَلی ظَهْرِی، فَزِعاً الَیْکَ رَجاءَ رَحْمَةِ رَبّی، اتَیْتُکَ مِنْ شُقَّةٍ بَعِیدَةٍ، طالِباً فَکاکَ رَقَبَتِی مِنَ النَّارِ، وَقَدْ اوْقَرَتْ ظَهْرِی ذُنُوبِی، وَاتَیْتُ ما اسْخَطَ رَبّی، وَلَمْ اجِدْ احَداً افْزَعُ الَیْهِ خَیْراً لِی مِنْکُمْ اهْلَ بَیْتِ الرَّحْمَةِ، فَکُنْ لِی شَفِیعاً یَوْمَ فَقْرِی وَحاجَتِی، فَقَدْ سِرْتُ الَیْکَ مَحْزُوناً، وَاتَیْتُکَ مَکْرُوباً، وَسَکَبْتُ عَبْرَتِی عِنْدَکَ باکِیاً، وَصِرْتُ الَیْکَ مُفْرَداً، وَانْتَ مِمَّنْ امَرَنِیَ اللَّهُ بِصِلَتِهِ، وَحَثَّنِی عَلی بِرّهِ، وَدَلَّنِی عَلی فَضْلِهِ،

ص:۸۵

وَهَدانِی لِحُبِّهِ، وَرَغَّبَنِی فِی الْوِفادَةِ الَیْهِ، وَالْهَمَنِی طَلَبَ الْحَوائِجِ عِنْدَهُ، انْتُمْ اهْلُ بَیْتٍ لا یَشْقی مَنْ تَوَلّیکُمْ، وَلایَخِیبُ مَنْ اتیکُمْ، وَلایَخْسَرُ مَنْ یَهْویکُمْ، وَلایَسْعَدُ مَنْ عادیکُمْ.

پس رو به قبله می کنی و می گویی:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ انّی تَعَرَّضْتُ لِرَحْمَتِکَ بِلُزُومِی لِقَبْرِ عَمِّ نَبِیِّکَ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، لِیُجیرَنی مِنْ نِقْمَتِکَ وَسَخَطِکَ وَمَقْتِکَ فِی یَوْمٍ تَکْثُرُ فِیهِ الأَصْواتُ، وَتَشْغَلُ کُلُّ نَفْسٍ بِما قَدَّمَتْ، وَتُجادِلُ عَنْ نَفْسِها، فَانْ تَرْحَمْنِی الْیَوْمَ فَلا

ص:۸۶

خَوْفَ عَلَیَّ وَلا حُزْنَ، وَانْ تُعاقِبْ فَمَوْلیً لَهُ الْقُدْرَةُ عَلی عَبْدِهِ، وَلا تُخَیِّبْنِی بَعْدَ الْیَوْم، وَلاتَصْرِفْنِی بِغَیْرِ حاجَتِی، فَقَدْ لَصِقْتُ بِقَبْرِ عَمِّ نَبِیِّکَ، وَتَقَرَّبْتُ بِهِ الَیْکَ ابْتِغاءَ مَرْضاتِکَ وَرَجاءَ رَحْمَتِکَ، فَتَقَبَّلْ مِنّی، وَعُدْ بِحِلْمِکَ عَلی جَهْلِی، وَبِرَأْفَتِکَ عَلی جِنایَةِ نَفْسِی، فَقَدْ عَظُمَ جُرْمِی، وَما اخافُ انْ تَظْلِمَنِی، وَلکِنْ اخافُ سُوءَ الْحِسابِ، فَانْظُرِ الْیَوْمَ تَقَلُّبِی عَلی قَبْرِ عَمِّ نَبِیِّکَ، فَبِهِما فُکَّنِی مِنَ النَّارِ، وَلاتُخَیِّبْ سَعْیِی، وَلا یَهُونَنَّ عَلَیْکَ ابْتِهالِی، وَلاتَحْجُبَنَّ عَنْکَ صَوْتِی، وَلاتَقْلِبْنِی بِغَیْرِ حَوائِجِی، یا غِیاثَ کُلِّ مَکْرُوبٍ وَمَحْزُونٍ،

ص:۸۷

وَیـا مُفَرّجـاً عَنِ الْمَلْهُوفِ الْحَیْرانِ الْغَریقِ الْمُشْـرِفِ عَلَی الْهَلَکَهِٔ، فَصَـلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَانْظُرْ الَیَّ نَظْرَهًٔ لا اشْـقی بَعْـدَها ابَداً، وَارْحَمْ تَضَـرُّعِی وَعَـبْرَتِی وَانْفِرادِی، فَقَـدْ رَجَوْتُ رِضـاکَ، وَتَحَرَّیْتُ الْخَیْرَ الَّذِی لا یُعْطِیهِ احَـدٌ سِواکَ، فَلا تَرُدَّ امَلِی، اللّهُمَّ انْ تُعـاقِبْ فَمَوْلیً لَهُ الْقُـدْرَهُٔ عَلی عَبْـدِهِ وَجَزاءِهِ بِسُوءِ فِعْلِهِ، فَلا اخِیبَنَّ الْیَوْمَ، وَلاتَصْـرِفْنِی بِغَیْرِ حاجَتِی، وَلاتُخَیّبَنَّ شُخُوصِـی وَوِفادَتِی، فَقَـدْ انْفَـدْتُ نَفَقَتِی، وَاتْعَبْتُ بَدَنِی، وَقَطَعْتُ الْمَفازاتِ، وَخَلَّفْتُ الْاهْلَ وَالْمالَ وَما خَوَّلْتَنِی، وَآثَرْتُ ما عِنْدَکَ عَلی نَفْسِی،

ص:۸۸

وَلُذْتُ بِقَبْرِ عَمّ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَتَقَرَّبْتُ بِهِ ابْتِغاءَ مَرْضاتِكَ، فَعُدْ بِحِلْمِكَ عَلى جَهْلِي، وَبِرَأْفَتِكَ عَلى ذَنْبِي، فَقَدْ عَظُمَ جُرْمِي، بِرَحْمَتِكَ يا كَرِيمُ يا كَرِيمُ.

ص:۸۹

زیارت وداع رسول اکرم (ص)

زیارت وداع رسول اکرمصلی الله علیه و آله

هرگـاه خواستی از مـدینه بیرون آیی غُسل کن، وبرو نزد قبر پیغمبرصـلی الله علیه و آله، و عمل کن آنچه را قبلًا انجام میـدادی، پس وداع کن آن حضرت را، وبگو:

«السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، اسْتَودِعُکَ اللَّهَ وَاسْتَرْعِیکَ وَاقْرَءُ عَلَیْکَ السَّلامَ، آمَنْتُ باللَّهِ وَبِما جِئْتَ بِهِ وَدَلَلْتَ عَلَیهِ، اللَّهُمَّ لاتَجْعَلهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنّی لِزِیارَهِٔ قَبْر نَبِیّکَ، فَانْ تَوَفَّیْتَنِی قَبْلَ ذلِکَ فَانّی اشْهَدُ فِی مَماتِی عَلی

ص:۹۰

ما شَهِدْتُ عَلَیْهِ فِی حَیاتِی، انْ لا الهَ الّا انْتَ، وَانَّ مُحَمَّداً عَبْدُکَ وَرَسُولُکَ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ»،

وحضرتصادق علیه‌السّلام در وداع قبر پیغمبرصلی الله علیه و آله به یونس بن یعقوب فرموده که بگو:

«صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ، السَّلامُ عَلَیْکَ، لاجَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ تَسْلِیمِی عَلَیْکَ»

وبهصورتی دیگر گفته‌اند: هرگاه خواستی از مدینه منوّره خارج شوی، پس از اتمام کلیّه اعمال غُسل کن، وپاک ترین لباسهایت را بپوش، وبه زیارت رسول خداصلی الله علیه و آله مُشَرَّف شو، وبه آنچه قبلًا

ص:۹۱

گفته شد زیارت کن، سپس در وداع آن حضر ت بگو:

السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْبَشیرُ النَّذِیرُ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا السِّراجُ الْمُنِیرُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا السَّفِیرُ بَیْنَ اللَّهِ وَبَیْنَ خَلْقِهِ، اشْهَدُ یا رَسُولَ اللَّهِ انَّکَ کُنْتَ نُوراً فِی الْاصْلابِ الشَّامِخَةِ وَالْارْحامِ الْمُطَهَّرَةِ، لَمْ تُنَجّسْکَ الْجاهِلِیَّةُ بِأَنْجاسِهَا، وَلَمْ تُلْبِسْکَ مِنْ مُدْلَهِمَّاتِ ثِیابِها، وَاشْهَدُ یا رَسُولَ اللَّهِ انّی مُؤْمِنٌ بِکَ وَبِالأَئِمَّةِ مِنْ اهْلِ بَیْتِکَ، اعْلامِ الْهُدی، وَالْعُرْوَةِ الْوُثْقی، وَالْحُجَّةِ عَلی اهْلِ الدُّنیا، اللَّهُمَّ لاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ

ص:۹۲

زِیـارَهِٔ نَبِیّـِکَ عَلَیْهِ السَّلامُ، وَانْ تَوَفَّیْتَنِی فـانّی اشْـهَدُ فِی مَمـاتِی عَلی مـا اشْـهَدُ عَلَیْهِ فِی حَیـاتِی، انَّکَ انْتَ اللَّهُ لا ـ الهَ الَّا انْتَ، وَحْـدَکَ لاشَـرِیکَ لَـکَ، وَانَّ مُحَمَّداً عَبْـدُکَ وَرَسُولُـکَ، وَانَّ الْائِمَّهَٔ مِنْ اهْلِ بَیْتِهِ، اوْلِیاؤُکَ وَانْصارُکَ وَحُجَجُکَ عَلی خَلْقِکَ، وَخُلَفاؤُکَ فِی عِبادِکَ وَاعْلامُکَ فِی بِلادِکَ، وَخُزَّانُ عِلْمِکَ، وَحَفَظَـهُٔ سِـرِّکَ، وَتَراجِمَهُٔ وَحْیِکَ، اللَّهُمَّصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَلِّغْ رُوحَ نَبِیّکَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، فِی ساعَتِی هذِهِ وَفِی کُلِّ ساعَهٍٔ تَحِیَّهًٔ مِنّی وَسَلاماً، السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

ص:۹۳

وبگو: اللَّهُمَّ لاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَهِْ قَبْرِ نَبِیّک، فَانْ تَوَفَّیْتَنِی قَبْلَ ذلِک، فَإِنّی اشْـهَدُ فِی مَماتِی عَلی ما اشْهَدُ عَلَیْهِ فِی حَیاتِی، أنْ لا الهَ الاّ انْتَ، وَانَّ مُحَمَّدًا عَبْـدُک وَرَسُولُک، وَانَّک قَـداخْتَرْتَهُ مِنْ خَلْقِک، ثُمَّ اخْتَرْتَ مِنْ اهْلِ بَیْتِهِ الْائِمَّهِْ الطَّاهِرِینَ، الَّذِینَ اذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِیرًا، فَاحْشُـرْنا مَعَهُمْ، وَفِی زُمْرَتِهِم، وَتَحْتَ لِواءِهِمْ، وَلا تُفَرِّقْ بَیْنَنـا وَبَیْنَهُمْ فِی الـدُّنْیا وَالآخِرَهِْ، یا ارْحَمَ الرَّاحِمِینَ، السَّلامُ عَلَیْک، لاجَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ تَسْلِیمِی عَلَیْک.

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».